

6. *Simonnes I. Challenges in legal translation – Revisited. NHH Norwegian School of Economics.*

ПЕРЕКЛАД ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРИЛЕРА ДЕНІЗ МІНИ «CONVICTION»

Полушкевич В. О.

Гр. ПЕРм 1-22-1.4д

Київський університет імені Бориса Грінченка

Наук. керівник – к.пед.н., доцент Меркулова С. І.

Психологічний трилер в останні роки завоював шанування та велику популярність серед читачів, пропонуючи не просто переглянути чи прочитати щось, але й пережити, та навіть зануритися в глибини людської психології, де розмежовувати реальність та фантазію стає майже неможливо.

Психологічний трилер – один із піджанрів гостросюжетної літератури. Його основна відмінність – концентрація на емоційному стані та психіці персонажів [5, с. 1050]. Для роботи над перекладацьким проектом було обрано психологічний трилер Деніз Міни «Conviction». Книга «Conviction» Деніз Міни – яскравий приклад цього жанру. Авторка справді вміло грає на емоціях читачів. У книзі піднято майже всі важливі соціальні теми: від сексуального насильства, фінансових махінацій та мимовільного героїзму до сили соцмереж. Трилер «Conviction» має досить специфічну атмосферу, що охоплює відчуття параної, сумніви, подвійні особистості, що створена автором з використанням засобів інтертекстуальності.

Інтертекстуальність відіграє важливу роль у психологічних трилерах, сприяючи глибокому розумінню та збагаченню внутрішнього світу твору. Цей концепт вказує на взаємодію різних текстів (літературних, кінематографічних, інших творів мистецтва), коли один текст (або твір) взаємодіє з іншим через цитати, алюзії, центон, пародії, ремінісценції, спільні мотиви, стилізацію, пастиш, переспів тощо [2].

У творі Деніз Міни «Conviction» інтертекстуальність, відтворена історіями з минулого героїв, роздумами головної героїні над визначенням термінології злочину, текстами підкастів, що переплітаються з історією головної героїні. Це додає поглиблення і складності даному психологічному трилеру, збагачуючи його текст.

Інтертекстуальність в психологічному трилері «Conviction» використовується з наступними цілями:

- *Створення глибшого контексту:* інформація з подкастів, які слухала головна героїня, Анна, надає аудиторії додаткову інформацію, щоб допомогти зрозуміти складні аспекти сюжету чи персонажів.

- *Підсилення атмосфери:* посилання на факти з минулого героїв створюють атмосферу підозри, загадковості та таємничості.

- *Створення внутрішніх конфліктів:* роздуми головної героїні щодо злочинів створює внутрішній конфлікт головної героїні, коли вона стикається з моральними дилемами.

- *Грайливість і рефлексія:* спосіб творця трилера створити гру з аудиторією та провести її в таємничому світі, де необхідно розгадати загадки.

Додатково, інтертекстуальність сприяє ускладненню тексту, що викликає труднощі при перекладі, пов'язані з правильною передачею інформації цільовій аудиторії, збереженні авторського стилю та створеній авторкою психологічної атмосфери.

На підтвердження вищезазначеної ролі інтертекстуальності у книзі Деніз Міні «Conviction» і труднощів її передачі українською мовою, наведемо декілька прикладів з оригіналу (англійською) та власного перекладу (українською).

1) *Leon Parker was a character. No one could deny that. Whatever faults he had, he certainly knew how to have a good time* [3].

Леон Паркер – це той персонаж. Ніхто не міг цього заперечити. Які б недоліки не мав, він умів добре проводити час.

У цьому прикладі при перекладі українською мовою застосовано прийом скорочення [4]. Такий прийом використано для того, щоб не обтяжувати текст перекладу грою слів, оскільки це було зроблено у попередніх реченнях твору, а також, щоб дотримуватися графічної структури оригіналу. Інтертекстуальність тут передано у формі уривка з подкасту, що додатково створює глибинну та загадкову атмосферу, і таким чином зацікавлює читачів продовжувати далі дізнаватися про цього героя.

2) *After he died, this little interview with him on London Tonight was unearthed. It was made in the street, on Black Wednesday in 1992 when the London markets collapsed* [3].

Після його смерті було віднайдено це невеличке інтерв'ю з ним для програми «Лондон Тунайт». Його зняли на вулиці, у Чорну середу 1992 року, коли лондонські ринки обвалилися.

Цей приклад інтертекстуальності у вигляді уривка з подкасту контекстно підсилює гнітючу атмосферу психологічного трилера. Отже, у читача з'являються відчуття підозри й сумнівів. Однак, завдяки правильно підібраним прийомам перекладу, було вдало збережено відповідну атмосферу. Перший – це перестановка [4], змінено граматичну категорію (дієслово на іменник) і тепер очевидно є її відмінність від оригінальної, що спростило висловлювання і зберегло динаміку тексту. Другий прийом, лінгвістичне посилення [4], використаний для уточнення цільовому читачеві інформації про те, що «Лондон Тунайт» є телевізійною програмою.

3) *Towards the end of their marriage she gave a bizarre and rambling interview to an Italian magazine. She showed the interviewer bruises on her back and arms and claimed that Leon had beaten her.*

Наприкінці шлюбу вона дала максимально дивне інтерв'ю італійському журналу. Показала інтерв'юеру синці на спині й руках і стверджувала, що Леон її побив.

В перекладі цього уривку застосовано прийом запозичення [4]: слово інтерв'юер запозичене з англійської мови та означає людину (журналіста, репортера), яка проводить інтерв'ю (бесіду). У цьому варіанті уривок з подкасту передає грайливість та рефлексію, адже читачеві доводиться відгадувати, чи справді Леон побив жінку, чи це лише наклеп. Завдяки збереженню у перекладі ефекту загадковості, ми також можемо стверджувати, що необхідну атмосферу відтворено для цільового читача, який з легкістю зможе нею насолодитися.

Таким чином, інтертекстуальність – складний аспект перекладацького процесу, що впливає на створення і сприйняття перекладу. Її значення особливо помітне, коли йдеться про психологічні трилери – жанр, який значною мірою покладається на нюанси мовного та культурного контексту.

Література:

1. Меркулова С. І., Роговий В. О. Стратегії передачі інтертекстуальності наукового дослідження К. Леброна “*Making of Black Lives Matter*” українською мовою. *Studia Philologica*.

2022. Випуск 18-19. ISSN 2412-2491 (Online) С. 38-47. URL: <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/418> (дата звернення: 10.10.2023)

2. Mason J. *Intertextuality in Practice*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 2019. 204 p.

3. Mina D. *Conviction*. (1st edition. New York: Mulholland Books. 2015. 384 p.

4. Molina, L. & Hurtado Albir, A. (2002). *Translation Techniques Revisited: A Dynamic and Functionalist Approach*. *Meta*, 47(4). С. 498–512.

5. Punter D.(ed), Hughes W. (ed), Smith A. (ed). *The Encyclopedia of the Gothic, 2 Volume Set (Wiley-Blackwell Encyclopedia of Literature), 1st Edition*. New York: Wiley-Blackwell, 2015. 1824p.

ПЕРЕКЛАД РЕАЛІЙ ФІЛЬМУ FANTASTIC BEASTS AND WHERE TO FIND THEM УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Попп М. І.

ІЗМд-Фнрл

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Наук. керівник – к.філол.н., доцент Кодубовська О. О.

Кінопереклад вважається дуже клопітким процесом у перекладознавстві [3]. При перекладі фільмів важливо враховувати невід’ємний зв’язок між зображенням та текстом, звертати увагу як на вербальні, так і невербальні засоби вираження.

Оскільки аудіовізуальний переклад – це робота як з усним, так і з письмовим текстом зі звуком та зображенням, він включає в себе титри, дубляж, синхронний закадровий переклад, сурдопереклад та переклад-палімпсест. Титри – це пояснювальні написи в театральних сценах, кінофільмах або на телебаченні. До субтитрів висувається багато вимог: вони мають бути розташовані внизу екрана, мати не більше двох рядків тексту, щоб не перекривати зображення відео, рядки мають бути приблизно однакової довжини, кількість символів рядка не має перевищувати 40 знаків. Дубляжем вважається повна заміна оригінальної мови акторів на мову перекладу. Закадровий переклад відрізняється від дубляжу тим, що перекладений запис тексту накладається поверх оригінальної звукової доріжки таким чином, щоб глядач міг чути як переклад фільму, так і його оригінальне звучання. Переклад-палімпсест служить для перекладу графічних елементів відеоряду, тобто перекладає написаний текст оригіналу, показаний на відео, та замінює його перекладним. Сурдопереклад полягає в передачі усного мовлення за допомогою рухів рук та пальців для людей із вадами слуху.

В різних країнах переклад фільмів відбувається по-різному, оскільки вимоги до перекладу фільмів залежать від культурного аспекту, так як кожна з країн відрізняється між собою культурою, традиціями та історичними особливостями народів. Таким чином від цього залежить і сприйняття аудиторією іноземних фільмів, тому що те, що є нормальним та звичним в одній країні, може бути абсолютно неприйнятним, образливим або навіть протизаконним в іншій країні [3]. Отже, перекладачу, потрібно брати до уваги кожен нюанс, для того, щоб передати основний мотив та характер як окремого персонажа, так і фільму в цілому.

Одним з найважчих завдань в перекладі серіалів та фільмів є адекватно перекласти вузьковживаної англійської лексики українською мовою. При перекладі навіть схожі в обох мовах лексичні одиниці можуть мати зовсім різне експресивне забарвлення, тому з’являється проблема в різному складі лексико-семантичних груп слів. Різниця в